

Til: Social- og indenrigsudvalget, Folketinget

Fra: Manderådet

Dato: 2. november 2020

Oplæg forud for samråd torsdag d. 5. november kl. 1330

Indledningsvis vil **Manderådet**, repræsenteret ved **Torben Haugaard** og **Kim Lindgreen**, takke for, at vi får lejlighed til at præsentere os og vores viden for Social- og indenrigsudvalgets medlemmer.

Manderådets motivation for anmodning om foretræde:

Der er 4 grunde til, at vi nu ønsker dialog med medlemmerne af social- og indenrigsudvalget.

- Sammenbruddet af Familieretshuset
- Højesteretsdom af 8. september 2020
- VIVE's undersøgelse af forældres tilfredshed med familieretssystemet
- Folketingets ombudsmands involvering i sagen om Familieretshuset

Baggrunden

Med nedenstående video fra 2012, kan vi dokumentere overfor udvalget, at der siden 2012, hvor dette indslag blev vist i TV2, absolut ingen forandringer er sket i sagsbehandlingen i Familieretshuset, hvilket var én af hovedårsagerne til at nedlægge Statsforvaltningen og indføre Lov om Familieret d. 1. april 2019.

<https://www.youtube.com/watch?v=qtw42LiLjU>

Kim Lindgreen var med i produktionen af denne video og har derfor den historiske indsigt i, hvad der skete i årene omkring vedtagelsen af Forældreansvarsloven i 2007.

Torben Haugaard var som formand for politisk udvalg i Foreningen af Danske Psykoterapeuter (FaDP) aktiv i den politiske proces i de sidste 2 år forud for vedtagelsen af Lov om Familieret d. 20. december 2018.

Manderådet ser med stor alvor på udviklingen i det nyetablerede familieretssystem, som vi har fulgt gennem årene, og mere tæt i det sidste sidste års tid. Alvoren ligger i, at mange brugere har beskrevet deres forløb i både Statsforvaltning og Familieretshuset, og flere kedelige mønstre træder frem påny:

- *Manderådet konstaterer, at "konfliktskabende adfærd fortsat belønnes", som det har været tilfældet i 13 år siden vedtagelsen af Forældreansvarsloven i 2007.*
- *Manderådet konstaterer, at fædre og børn fortsat diskrimineres bredt og strukturelt, både i lovgivningen, i sagsbehandlingen som er en konsekvens af vejledningen, og i fortolkningen af loven i de respektive instanser.*
- *Manderådet kan også konstatere, at "status quo" princippet stadig praktiseres. Det betyder, at hvis en far og et barn ikke har haft kontakt gennem flere måneder på grund af en åbenlys grundløs beskyldning, som er blevet fundet usand, så fastholder Familieretshuset, at der nu er gået så lang tid uden kontakt, hvorfor man beslutter at fastholde afbrudt samvær. Vi bemærker, at åbenlyst grundløse beskyldninger ikke efterforskes i flertallet af sager vi er bekendt med, og dermed fortsætter de i sagen.*

- *Manderådet oplever, at politikere enten ikke ønsker at forstå hvorledes vejledningen til loven, og ikke mindst fortolkningen af loven i embedsværket, forandrer væsentlige dele af lovens hensigt – eller også har politikerne ikke den nødvendige indsigt og har behov for den. Begge dele er problematiske og begge dele skal belyses.*
- *Manderådet konstaterer, at skilsmissemis er en god forretning for en række interessenter – men samtidig er de instanser som borgere vender sig til i familiens krisesituation ikke i stand til at levere tilstrækkelig hjælp eller gøre sig fri af interessenternes rolle i sagsmanipulation. Lad os blot nævne familieretsadvokaterne, der i mange skilsmisser fortsat har en konfliktoptrappende rolle, børnefaglige psykologer, som flere gange er grebet i at lave "copy/paste" rapporter efter en børnesamtale (flere har oplevet forkerte navne gengivet i rapporten), interne jurister og sagsbehandlere i familieretssystemet, og ikke mindst ansatte i kvindekrisecentrene, der bruger enhver lejlighed til at tiltrække flere sager, så tilskuddene kan øges. Særinteresser er åbenlyse i sagsbehandlinger og udredninger, og deres negative konsekvens for danske familier ditto åbenlyse.*
- *Manderådet konstaterer, at der gennem årene er vedtaget stærk sexistisk og kønsdiskriminerende lovgivning, der sætter kvinder i en helt særlig gunstig position i familien og samtidig begunstiger særinteresser.*

For klarhedens skyld; familieretssystemet fungerer ikke på en acceptabel måde for danske familier, og institutionen Familieretshuset er kollapsede. Det nye familieretssystem har i praksis ikke ændret de væsentlige problemstillinger i skilsmisser – snarere tværtimod, eksempelvis efter vedtagelsen først på året om nedlæggelse af karensperioden og tildeling af bopæl med det samme, som vi i Manderådet anser for at være en stor fejltagelse, som vidner om mangel på indsigt i de dybere problematikker i familieretssystemet. Manderådet er foruroliget over særinteressers indflydelse på de arbejdsgange og processer som skal på plads for at nå frem til acceptable leverancer fra familieretssystemet til danske familier; det vil kræve en ny vision og en uset åbenhed om forandringsledelse, fra koncept til idrifttagelse.

Manderådets ønske er, at fædre igen bliver en central del af børnenes liv efter en skilsmisse – og det bør være alles ønske. De sidste 13 års indsats, til trods for store og tværpoltiske hensigter, har slået fejl. Vi ser allerede betydelige sociale konsekvenser hos børnene i de seneste generationer, og omkostningerne for samfundet er enorme og tragiske.

Grøn, gul og rød sagsinddeling – et tiltag med store konsekvenser

Ordringen med screening af skilsmissesager i grøn, gul og rød kategori tog udgangspunkt i et estimat på ca. 700 højkonfliktsager i rød gruppe på årsbasis. Vi har i dag 20.000 sager i rød gruppe. Der er noget, som politikerne ikke har forstået; vejledninger udarbejdet af embedsmandsværket har sikret, at der ikke ville ske forandringer med vedtagelsen af det nye familieretslige system. Visionen og forandringsledelsen for omstillingen til det nye blev ikke at tilgodese først borgernes – dvs danske børnefamiliers – interesser, og først derefter andres. Man kan sige, at familiers behov kom efter interessenternes interesser. Sådan er det i dag.

Den holdning blev af samme Folketing bakket op af vedtagelsen af Lov om psykisk vold, der siden er blevet alibiet for – ofte på opfordring af familieretsadvokater -- at henvende sig i krisecenter med en påstand om, at have været udsat for noget så svært definerbart som psykisk vold. En henvendelse der udløser en såkaldt "**krisecentererklæring**", til brug i en efterfølgende sagsbehandling eller retssag.

Manderådet henleder opmærksomheden på denne "krisecentererklæring", som er opfundet i krisecentrene, og som de fleste politikere formentlig ikke er bekendt med. Den erklæring er sammen med andre tiltag i kvindekrisecentrene med til at "øge" forretningen, idet den bidrager som dokumentation for flere bevillinger.

For 1000-vis af fædre var det nye familieretssystem noget som man virkelig så frem til. Endelig ville en far kunne forvente en fair behandling i en skilsmisssag. Det viste sig hurtigt at være en naiv forventning, og mange fædre reagerede med at rejse sagen igen og igen. Det har medført lange ventetider, og dermed voldsomme tilknytningsforstyrrelser for de fædre og børn, der fik afbrudt samvær på baggrund af en åbenlys grundløs påstand.

Højesteretsdom

Tirsdag d. 8. september 2020 afsagde højesteret en meget vigtig og principiel dom i en sag om samværschikane, hvor en far efter 3 års systematisk samværschikane i forhold til hans 3½ årlige søn, fik tilkendt fuld forældremyndighed og bopælen over sønnen. Denne sag er fællesnævner for 1000-vis af lignende sager gennem de sidste 12-13 år. Dommen gør gældende, at den konfliktskabende adfærd ikke længere tolereres, og at det har konsekvenser, hvis den type adfærd udøves. Manderådet ønsker, at danske domstole skal agere iht dommen.

Denne dom skal fremover efterleves i alle retslige instanser.

Manderådet opfordrer folketingets partier til at tilrette **Lov om familieret**, så man sikrer – også i vejledningen og fortolkningen i embedsmandsværket - at den form for chikane får alvorlige konsekvenser for den udøvende part.

Samtidig opfordrer Manderådet folketingets partier til at kriminalisere forældrefremmedgørelse, åbenlyse grundløse beskyldninger og mangel på vilje til samarbejde om børnene efter en skilsmisse.

VIVE rapport

Mandag d. 7. september 2020 udgav VIVE en rapport omhandlende forældres tilfredshed med Familieretshuset. Her er én af konklusionerne; *"Hverken børn eller forældre trives bedre, forældrenes konfliktniveau er højt og uændret, og en stor del af børnene har mange trivsels- og adfærdsproblemer. Forældrene er blevet lidt mere utilfredse med sagsbehandlingen. Især samværsforældre – den forælder, som barnet ikke bor hos – er utilfredse"*.

I betragtning af, at folketingets partier har brugt 3½ år på at nå frem til det vedtagne familieretssystem, finder Manderådet konklusionen beskæmmende og særdeles utilfredsstillende for især fædre og børns relation.

Folketingets ombudsmand

Ligeledes skal det nævnes, at folketingets ombudsmand er blevet bedt om at gå ind i sagen for at undersøge, hvad der er galt med systemet. Manderådet ser gerne mere åbenhed om undersøgelsens arbejde i fremtiden.

Fjernelse af karensperiode og tildeling af bopæl

I december 2019 vedtog folketingets partier en ændring til loven, som fjernede den indbyggede karenstid på 3 måneder og beslutte bopælen med det samme til den ene forælder. Dermed var vi ikke alene tilbage til det gamle system. Det var blevet endnu værre. I Manderådet frarådede vi flere

partier, herunder Venstre og Dansk Folkeparti, at gå med til denne ændring. Men ændringerne blev vedtaget.

Manderådet ønsker denne ændring omgjort.

Tilførelse af 113 millioner

Ved samme lejlighed (december 2019) blev familieretshusene tilført ca. 113 millioner kr med en bemærkning om, at det nye familieretslige system var "underfinansieret" fra start. Det er ganske enkelt ikke sandt. Flere gange under den politiske proces op til vedtagelsen, fik vi at vide, at man med den nye screeningsordning forventede ca. 700 højkonfliktsager om året. Derfor er familieretssystemet ikke underfinansieret, men i selve analysen og visionsskrivelse om fremtiden groft fejlfortolket og undervurderet. Beslutningsgrundlaget var utilstrækkeligt og spinkelt. Man kan hævde, at de politiske partier slet ikke blev tilført den nødvendige indsigt i, hvor galt det stod til i det tidligere Statsforvaltningen. Det skulle jo desuden ekspederes hurtigt.

Manderådet ønsker en ny analyse af behovet.

Økonomien i skilsmissec familier

Under forhandlingerne om det nye familieretssystem blev der foretaget separate forhandlinger om den økonomiske ubalance, der gennem årene har hersket i forbindelse med skilsmisse. Længe var der tale om, at den offentlige støtte skulle deles forholds-mæssigt i forhold til det antal dage hver forælder har børnene. Der er intet sket. Det er fortsat sådan, at moderen ved en 9/5 – ordning modtager forhøjet børnetilskud og børnepenge fra faderen, der selv intet modtager for de dage, han er sammen med børnene. Det er naturligvis en motivation for en moder at opnå en 9/5-ordning, så optimalt tilskud kan modtages. Det er også sådan mange familieretsadvokater fremholder det for deres klienter.

Manderådet finder denne økonomiske forskelsbehandling uacceptabel. Ét er at faderen mod sin vilje får reduceret samværet med sine børn, værre er det, at han ovenikøbet skal betale for det.

Manderådet opfordrer Folketingets partier til at sørge for følgende:

- *I alle skilsmisser skal børnene i udgangspunktet have en ligeværdig samværsordning med begge forældre. Og begge forældre SKAL indgå i en forhandling med hinanden om hvordan familien skal samarbejde som ikke-samboende familie.*
- *Hvis der i en sag sker forældrefremmedgørelse, samværschikane, fremsættes åbenlyse grundløse beskyldninger og udvises mangel på vilje til samarbejde skal det medføre tab for forældremyndighed i en kortere periode indtil, vedkommende har forstået, at der skal samarbejdes.*
- *På det økonomiske område skal begge forældre stilles 100% ens med hensyn til offentlige tilskud og støtte, så begge forældre kan skabe en god base for børnene i deres nye adskilte liv.*
- *Der skal etableres regionale centre i Danmark, hvor par "i tide" kan søge professionel rådgivning hos kompetente familierådgiver med baggrund som familieterapeuter, psykoterapeuter, parterapeuter og psykologer. En investering i forebyggende arbejde vil spare samfundet for mange udgifter, der følges af en skilsmisse.*
- *Vi skal fra samfundets side gøre en stor indsats for, at flere par bliver sammen, til gavn for parret, familien og ikke mindst børnene.*

Manderådet ønsker at bidrage mere og beder formelt om at bliver inddraget i eller til at deltage i de individuelle politiske partiers analyse og drøftelser af familieretssystemet og forvaltningen af skilsmisser i Danmark i det hele taget.

BAGGRUND 1: Oplevelse af systemet indefra

Siden den nye lovs ikrafttræden har Torben Haugaard som partsrepræsentant for fædre deltaget i en række sager, både i familieretshuset og i socialforvaltninger.

Her er nogle vigtige observationer i den forbindelse: Vi kunne konstatere, at Familieretshusene lå på nøjagtig de samme adresser, som Statsforvaltningen. Det var de samme bygninger, med de samme lokaler og mest interessant – de samme medarbejdere. Det var som at træde ind i det tidligere Statsforvaltningen – blot med et nyt skilt over døren.

Vi kunne konstatere, at medarbejderne i Familieretshuset var meget dårligt forberedte på det nye system. Én gang oplevede vi at få at vide, "den nye lovgivning er ikke helt på plads endnu, så vores sagsbehandling vil være som den plejer" – og her var vi et godt stykke inde i april måned 2019. Vi kunne med andre ord konstatere, at tiden fra d. 20. december til d. 1. april ikke var brugt til at forberede medarbejderne på de nye retningslinjer.

Det er efter vores opfattelse helt uacceptabelt, at en lovgivning ikke følges 100% den dag, den træder i kraft.

Det samme oplevede vi i flere kommuners socialforvaltninger. Her var beskeden ligeledes, at de ikke havde nået at sætte sig ind i den nye lovgivning, så de ville også sagsbehandle efter de retningslinjer de hidtil havde arbejdet efter. I et tilfælde var det d. 18. april vi fik den besked. Beskeden blev fulgt af, at de nu havde sendt et par medarbejdere på kursus i det nye familieretssystem – altså 3 uger efter at loven var trådt i kraft.

Det finder vi ligeledes uacceptabelt.

I begge tilfælde kunne vi konstatere at sagsbehandlingen skete efter de gamle holdninger og ideologier om, at børn i bund og grund tilhører moderen efter en skilsmisse. Vi kunne ligeledes konstatere, at langt de fleste medarbejdere, vi mødte, var kvinder.

Vi finder vi det meget problematisk, at man i et offentligt system har en så skæv kønsfordeling blandt de ansatte, når de borgere, der kommer i huset, er lige dele begge køn.

Endelig kunne vi konstatere at de åbenlys grundløse beskyldninger mod fædre fortsatte ufortrødent, og at det fortsat medførte afbrydelse af samvær mellem fædre og børn.

Vi oplevede ligesom tidligere, at især familieretsadvokaterne var meget aktive i at få disse beskyldninger fremsat på vegne af deres klienter.

Flere medlemmer af Manderådet søgte om at komme med i følgegruppen, der skulle følge det nye familieretslige system tæt, ledet af adm. direktør Annette Hummelshøj. Vores ansøgning blev afvist – også da vi søgte i anden omgang, da muligheden blev slået op igen, idet familieretsadvokaterne angiveligt havde "glemt" at søge i første omgang. Også denne gang blev vores anmodning ikke imødekommet. Til gengæld kunne vi konstatere, at der i følgegruppen var en overrepræsentation af kvindeorganisationer, som i øvrigt også blev flittigt hørt i høringsrunderne.

Vi finder det urimeligt, at der ikke er en ligeværdig repræsentation af organisationer, der repræsenterer begge køn.

Forholdsvis kort tid efter lovens ikrafttræden, kunne vi, som vi havde en klar hypotese om, konstatere, at den nye Lov om psykisk vold, blev taget i anvendelse fra mødrenes side. I flere tilfælde havde moderen til børnene henvendt sig i et kvindekrisecenter og påstået sig udsat for

psykisk vold, som nu var blevet et helt legalt alibi. Det betød, at der var tale om en høj konflikt i parforholdet, hvorfor der ikke kunne blive tale om et ligeværdigt samvær med børnene efter skilsmissen. Da lov om psykisk vold blev vedtaget d. 1. marts 2019, i øvrigt akkompagneret af champagnepropper i Grevinde Danner stiftelsen (blev vist i aftenshowet samme aften) var vi klar over, at det ville blive et "kampmiddel" mod fædrene i skilsmissesager. Det er siden blevet bekræftet af to familieretsadvokater i en artikel i Politiken d. 3. oktober med overskriften "Mødre misbruger krisecentre i skilsmissesager".

BAGGRUND 2: Oplevelse af systemet udefra

Manderådet har siden slutningen af maj 2020 opsøgt fædre som ønsker at stå frem overfor politikere og/eller medier, med detaljerede oplevelser af afsluttede forløb i Statsforvaltning/Familieretshuset, og igangværende forløb i Familieretshuset. I alt 12 personer er villige til at stå frem med detaljerede fortællinger, 1 er udenlandsk statsborger og ønsker at stå frem med sin nye, danske partner.

Manderådet har gennemgået 4 fortællinger i detaljer og de bekræfter flere af Torben Haugaards observationer fremsat ovenfor i BAGGRUND 1. Der er tale om støttefortællinger.

Manderådet fortsætter aktiviteten og kan formidle præsentation af enkelte fortællinger, medvirke til udvælgelse, samt formidle direkte kontakt. Henvendelser skal ske til manderaadetkontakt@gmail.com .
--

Manderådets konklusion

Manderådet opfordrer til at de politiske partier sikrer, at fædre anerkendes som forældre med samme rettigheder som mødre i familieretssystemet.

Vi vil ikke længere acceptere at blive behandlet som 2. rangsforældre og tilskuere til vores børns opvækst.

Vi opfordrer på det kraftigste til, at det skal fremgå af loven, at ved skilsmisse, så skal barnet altid have et ligeværdigt samvær med begge forældre med mindre meget alvorlige forhold taler imod det.

Desuden mener vi, at der skal indføres en "pligt" til at begge forældre skal deltage i mæglingforhandlinger om, hvordan samarbejdet omkring børnene efter skilsmissen etableres på bedst mulige måde. De forældre der ikke indgår positivt i dette, skal for en periode miste forældremyndigheden indtil vedkommen har forstået alvoren i at indgå i et samarbejde.

I Manderådet finder vi det ligeledes problematisk, at børnene i det nuværende system alt for tidligt involveres i systemet. En skilsmisse er forældrenes ansvar og det er også forældrenes ansvar at finde en god løsning, som børnene herefter meddeles. Det kan være meget traumatiserende for et barn at skulle "vælge" mellem mor og far i en alt for tidlig alder.

Afslutningsvis vil vi gerne gentage, at det jf. Højesteretsdommen klart skal fremgå af loven, at samværschikane, forældrefremmedgørelse, åbenlyst grundløse beskyldninger og mangel på vilje til samarbejde skal føre til tab af forældremyndigheden og bopælen. Hvis disse krav indføres, vil den nuværende sagspukkel som giver ventetider på op til 12 måneder forsvinde og forholdene vil blive normaliseret i familieretshusene og socialforvaltningerne.

Manderådet ønsker kongruens imellem lovens hensigt og danske familiers oplevelse: Hele det familieretlige system system er brudt sammen fordi de vejledninger, der efterfølgende er udfærdiget, ikke lever op til lovens intention. Derfor skal det sikres, at der er overensstemmelse mellem lovens hensigter og intentioner, og de vejledninger, der udfærdiges efterfølgende.

Forebyggelse

Afslutningsvis vil Manderådet opfordre folketingets politiske partier til at afsætte midler til forebyggende arbejde i regionale centre. Centre hvor par i tide, kan søge hjælp til at få parforholdet til at komme tilbage på sporet, hvis der er problemer. Med vedtagelsen af Lov om familieret, har folketinget stadfæstet, at det danske samfund er et skilsmissemisamfund. I Manderådet tror vi på familien, som det vigtigste fundament for et barns opvækst, hvorfor en investering i familien, så den kan komme videre, vil være en særdeles fornuftig investering, som vil komme tifold igen, ved reduktion i de store omkostninger for samfundet, som en skilsmisse forårsager.

Manderådet

Manderådet v. Torben Haugaard og Kim Lindgreen.

Manderådet blev etableret i 2018 og registreret som en egentlig forening d. 27. juni 2019 med en styrelse og et præsidié. Vores formålsparagraf lyder:

Manderådet er en organisation der arbejder for at sikre en god balance mellem piger, drenge, kvinder og mænd.

Vi vil udvikle vores demokrati med en fornuftig balance mellem piger, drenge, kvinder og mænd og med respekt for forskelligheder.

Rådet arbejder for at alle organisationer og foreninger der arbejder for at sikre en god balance mellem piger, drenge, kvinder og mænd, får den anerkendelse, økonomiske støtte og status som tilkommer dem.

Manderådet blev oprettet i 2018 med det formål at påvirke politikken lokalt, regionalt, nationalt og internationalt.

Manderådets arbejde er ikke partipolitisk.

SLUT DOKUMENT